

«ТАСДИҚ МЕНАМОЯМ»

Ректори Муассисаи давлатии таълимии
«Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи
академик Бобочон Ғафуров» доктори
илмҳои таърих, профессор

Усмонзода А.И.

28.09.2024с.

ХУЛОСАИ

кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи умумии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» ба диссертатсияи Қурбонзода Нигина Қурбон дар мавзӯи «Асосҳои педагогии омодагии омӯзгорони оянда ба таълими интерактивӣ дар шароити макотиби олии Ҷумҳурии Тоҷикистон», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.05 - назария ва методикаи фанҳои ҷамъиятӣ).

Диссертатсияи Қурбонзода Нигина Қурбон дар мавзӯи «Асосҳои педагогии омодагии омӯзгорони оянда ба таълими интерактивӣ дар шароити макотиби олии Ҷумҳурии Тоҷикистон», дар кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи умумии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» ба анҷом расидааст.

Қурбонзода Нигина Қурбон дар давраи омодагӣ ба таълифи рисола ба сифати муаллимаи кафедраи Системаи бисёршабакавии телекоммуникатсионии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» ва унвонҷӯи кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи умумии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» фаъолият бурдааст.

Соли 2012 факултети телекоммуникатсия ва технологияҳои иттилоотии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров»-ро бо ихтисоси Системаи бисёршабакавии телекоммуникатсионӣ хатм намудааст.

Мавзӯи рисолаи Қурбонзода Нигина Қурбон таҳти унвони «Асосҳои педагогии омодагии омӯзгорони оянда ба таълими интерактивӣ дар шароити макотиби олии Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар Шурои олимони МДТ «ДДХ ба номи академик Бобочон Ғафуров» (қарори № 8 аз 31 марти соли 2020) тасдиқ шудааст.

Шаҳодатнома дар бораи супоридани имтиҳонҳои номзадӣ ба Қурбонзода Нигина Қурбон аз ҷониби Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» соли 2023 дода шудааст.

Ба сифати роҳбари илмии унвонҷӯӣ доктори илмҳои педагогӣ, профессор Шаропов Шавкат Аҳмадович таъйин шудааст.

Аз натиҷаи муҳокимаи рисола чунин қарор қабул карда шуд:

Мавзуи мазкур ба яке аз самтҳои афзалиятноки омодагии омӯзгорони оянда ба таълими интерактивӣ дар шароити имрӯзаи рушди низоми маорифи мамлакат нигаронида шудааст.

Борҳо собит гардидааст, ки сатҳи дараҷаи омодагии омӯзгорони оянда ба таълими интерактивӣ ба пуррагӣ аз фаъолияти пурсамари макотиби олий вобаста аст. Касби омӯзгорӣ аз муаллим тақмили ҳамешагии донишҳо, маҳорату малакаи амалии ўро тақозо мекунад.

Имрӯз ҷомеа на танҳо мутахассисони сатҳи ихтисосашон баланд, бомаърифат, бофарҳанг, балки одамонеро дархост менамояд, ки масъулияти баланд, ташаббус нишон медиҳанд, барои ифодаи нуқтаи назари худ, асоснок кардани он, дарёфтани ҳалли беҳтарини муаммоҳои гуногун қобиланд, соҳиби малақаҳои муоширати таҳаммулпазирона мебошанд. Ҳамчунин, рушди босуръати технологияҳо пеши таҳсилот вазифаҳои наvero мегузорад, ки бознигари мундариҷаи таҳсилот, шаклу методҳо, воситаҳои таълимро тақозо мекунанд.

Мубрамияти мавзуи рисола дар аввалиндараҷа будани муаммои омодагии омӯзгорони оянда ба таълими интерактивӣ ба шумор меравад. Ин муаммо дар назди олимони ва муассисаҳои таълимӣ вазифаи бознигари роҳҳои ташаққул додани маҳорату малақаҳои касбии омӯзгоронро дар ҷомеаи зудтағйирёбанда мегузорад. Салоҳияти касбии омӯзгорон рӯз аз рӯз ба марҳилаҳои наву бисёрҷабҳа дучор омада истодааст.

Мавзуи таҳқиқоти илмии Қурбонзода Нигина Қурбон як қисмати муҳимми нақшаи илмӣ-тадқиқотии кафедраи педагогикаи умумии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» буда, дар Шурои ҳамоҳангсозии таҳқиқотҳои илмӣ дар соҳаи илмҳои педагогӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст.

Кори диссертсионии Қурбонзода Нигина Қурбон мустақилона, дар заминаи омӯзиш ва таҳлили амиқи асарҳои фалсафӣ, равоншиносӣ, педагогӣ ва инчунин таҳқиқи ҳамҷониба ва ҷамъбасти таҷрибаи педагогӣи макотиби олий таҳия гардидааст.

Омили муҳиме, ки мубрамии муаммои баррасишавандаро таъйин мекунад, зарурати таҳлили илмии тамоюлҳои таҳсилоти муосир аст, ки бо истифодаи воситаҳои интерактивии таълим алоқаманданд. Таҳлили муфассали дарки равандҳои имрӯза дар ин самт зарурати дидгоҳи ретроспективиро ба миён

меорад. Гузариши низоми таҳсилоти ҷумхурӣ ба марҳалаи нави тақмили раванди таҳсилот ҷустуҷӯи амсилаҳои нави фаъолияти педагогиро тақозо мекунад, ки сатҳи сифатан нави тарбия ва таълими насли ҷавонро дар шароити технологияҳои иттилоотӣ иртиботӣ (коммуникативӣ) таъмин карда метавонанд.

Дар диссертатсияи Қурбонзода Нигина Қурбон асосҳои методологӣ ва назарии муаммои таҳқиқот муайян карда шудаанд; амсилаи педагогии ташаккули муносибати ангазандагӣ ба таълими интерактивӣ, ғояҳои таълимии файласуфон, «Стандарти давлатии таҳсилоти Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Концепсияи мактаби миллӣ», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», «Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030», Қарорҳои Хукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуҷҷатҳои расмӣ, нақша, барнома ва дастурҳои таълимӣ асоснок карда шудааст.

Нуктаҳои асосии рисола, натиҷаҳои таҳқиқот ва тавсияҳои пешниҳодгардида ба ягонагии принципҳои методологӣ ва педагогии таҳқиқот асос меёбанд.

Таҳқиқоти ҳамчониба, ки аз пажӯҳишгар муайян намудани хусусиятҳои сифатӣ ва миқдории низоми педагогиро тақозо менамояд, ба муаллифи рисола имкон додааст, ки фарзияи пешниҳодшударо бо эҳтимолияти қавӣ тасдиқ намуда, нуктаҳои асосии рисола, натиҷаҳои таҳқиқотро ба таври илмӣ асоснок кунад.

Бозэтимодӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот, хулосаҳо ва тавсияҳои дар рисола пешниҳодгардида бо концепсияи илмии педагогӣ, усулҳои назарӣ ва эмпирии таҳқиқот, инчунин таҳлили шартҳо ва натиҷаҳои корҳои озмоишӣ-таҷрибавӣ, тасдиқи нуктаҳои дар фарзияи таҳқиқот пешниҳод гардида, истифодаи усулҳои таҳқиқоти илмӣ ба вазифаҳои марҳалаҳои асосии таҳқиқот мутобиқ ва таҷрибаи амалии муаллиф таъмин гардидааст.

Навоварии илмӣ таҳқиқот дар нуктаҳои зерин ифода меёбад:

- мафҳуми «воситаҳои интерактивии таълим» ҳамчун воситаи фаъолияти касбии омӯзгори информатика барои фаъолгардонии фаъолияти таълимӣ - маърифатии ҳонандагон дақиқ гардидааст;

- моҳияти омодагии омӯзгори ояндаи информатика ба истифодаи воситаҳои интерактивии таълим ҳамчун сифати арзишманди салоҳиятнокии касбӣ муайян шудааст;

- амсилаи омодагии омӯзгори ояндаи информатика ба истифодаи воситаҳои интерактивии таълим тарҳрезӣ гардидааст (сохтор, сатҳҳо, марҳалаҳои ташаккули омодагӣ);

- технологияи омодагии омӯзгори ояндаи информатика ба истифодаи воситаҳои интерактивии таълим коркард шудааст;

- имконияту меъёрҳои педагогӣ муайян гардидаанд, ки ба самаранокии омодагии омӯзгори ояндаи информатика ба истифодаи воситаҳои интерактивии таълим мусоидат мекунад.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқот аз он иборат аст, ки хулосаҳои ифодашуда ба рушди назарияву методикаи муосири таълиму тарбия (информатика, сатҳи таҳсилоти олии касбӣ) аз ҳисоби асоснок кардани сохтори омодагии омӯзгори ояндаи информатика ба истифодаи ВИТ, марҳалаҳои ташаккули он; муайянкунии чӯзҳои мақсаднок, мундариҷавӣ ва протсессуалии технологияи омодагии зикршуда саҳм мегузоранд.

Муқаррароти таҳқиқот барои ҷустуҷӯҳои илмии минбаъда дар соҳаи баланд бардоштани сифати омодагии касбии донишҷӯёни донишгоҳҳои педагогӣ ва омӯзгорони информатика, ҳамчунин фанҳои дигар дар самти дарёфти методҳо, воситаҳои таълим ҳамчун асоси назариявӣ хизмат карда метавонанд.

Аҳаммияти амалии таҳқиқот дар он аст, ки маълумоти дар таҳқиқот ҳосилшуда, инчунин комплексҳои таълимӣ-методӣ оид ба амалисозии омодагии омӯзгори ояндаи информатика барои истифодаи воситаҳои интерактивии таълим метавонанд дар донишгоҳҳои педагогӣ, институтҳои тақмили ихтисос барои фаъолияти самаранок ҷиҳати баланд бардоштани сатҳи маҳорати касбии омӯзгорони информатика истифода шаванд, амсила, технологияи педагогии коркардшуда ва тавсияҳои аз ҷиҳати илмӣ асосноки роҳбарии педагогии раванди мазкурро омӯзгорон метавонанд дар фаъолияти ҳаррӯзаи амалӣ корбаст намоянд.

Саҳми шахсии Қурбонзода Нигина Қурбон дар таҳқиқи мавзӯи мазкур дар иштирок кардани ӯ дар тамоми марҳалаҳои таҳқиқот: банақшагири, интиҳоб ва асоснок намудани мавзӯ, таҳияи сохтори диссертатсия, муайян кардани ҳадаф, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот, ҷустуҷӯӣ ва дарёфти адабиёти зарурӣ оид ба мавзӯи таҳқиқот, ҷамъоварӣ ва муназзам намудани маълумоти озмоишӣ ва коркарди онҳо, таҳлили натиҷаҳои коркарди маълумоти озмоишӣ, омода ва интишор кардани мақолаҳои илмӣ, иштирок дар ҳамоишҳои илмӣ, ҷамъбасти натиҷаҳои таҳқиқот ва навиштани диссертатсия инъикос меёбад.

Мундариҷаи таҳқиқоти диссертатсионӣ ба шаҳодатномаи ихтисоси 13.00.08 - назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.05 - назария ва методикаи фанҳои ҷамъиятӣ) мутобиқ аст.

Тавсияҳои илмии дар рисола пешниҳодгардида метавонанд ба омӯзгорони макотиби олии барои тақмили мазмун ва мундариҷаи омодагии касбии омӯзгорони оянда барои истифодаи воситаҳои интерактивии таълим кумаки амалӣ расонанд.

Натиҷаҳои тадқиқот ва нуктаҳои асосии рисола дар семинарҳои илмӣ-назариявии кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи умумӣ, конференсияҳои

анъанавии ҳамасолаи устодони Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров», дар конференсияҳои илмӣ-назарии ҷумҳуриявӣ вилоятӣ ироа гардидаанд.

Дар умум, муаллиф ҳадафҳои гузошташудаи таҳқиқотро пурра ҳал намудааст, хулосаҳо тибқи вазифаҳои пешгузаштаи таҳқиқот асосноканд, мундариҷаи рисола мутобиқи назари мантиқӣ шакл гирифтаанд ва муаллиф соҳиби қобилияти хуби илмофарӣ мебошад.

Натиҷаҳои илмии рисола барои рушди назария ва амалияи илми педагогика саҳмгузор аст.

Мазмуну муҳтавои автореферат бо фишурдаҳои он, ки бо ду забон: тоҷикӣ ва русӣ дар автореферат интишор гардидаанд, мувофиқати комил бо мундариҷаи рисола дошта, моҳияти корро яққоя бо интишороти муаллиф, ки дар мачмуъ фарогири 13 ададанд, пурра инъикос мекунанд, ки 4 адади он дар маҷаллаҳо ва нашрияҳои, ки аз тарафи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф карда шудаанд, ба чоп расидаанд.

1. Мақолаҳои илмӣ дар нашрияҳои тақризии аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

[1-М]. **Бободжонова Н.Қ.** Интерактивные средства обучения как фактор активизации познавательной деятельности учащейся молодежи [Текст] / Н. К. Бободжонова // Вестник Института развития образования. – 2021. – №4(36). – С. 116–121. – ISSN 2617-5320

[2-М]. **Бобочонова Н.Қ.** Хусусиятҳои ташкили таълими интерактивӣ дар раванди таълими муосир [Матн] / Н. Қ. Бобочонова // «Номаи донишгоҳ» –и МДТ - Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ. – 2022. – №. 3(72). – С. 154-159. – ISSN 2077-4990

[3-М]. **Бобочонова Н.Қ.** Истифодаи методҳои интерактивии таълим дар системаи таҳсилоти олии касбӣ [Матн] / Н. Қ. Бобочонова // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон 2024. – №6 – С. 254-261 – ISSN 2074-1847

[4-М]. **Бобочонова Н.Қ.** Усулҳои интерактивии таълим–сарчашмаи асосии раванди маърифатӣ [Матн] / Н. Қ. Бобочонова // «Номаи донишгоҳ» –и МДТ - Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ. – 2024. – №2 (79). С. – 123-128 ISSN 2077–4990

2. Мақолаҳо, ки дар нашрияҳои дигар ба чоп расидаанд:

[5-М]. **Бобочонова, Н. Қ.,** Саторов А.Х. Таҳсилоти фосилавӣ дар соҳаи илмҳои иҷтимоӣ ва гуманитарӣ [Матн] / Н. Қ. Бобочонова, А.Х. Саторов // маводи он-онлайн конференсияи байналмилалӣ дар мавзӯи “Масоили мубрами фанҳои иҷтимоӣ, гуманитарӣ ва дақиқ дар шароити ҷаҳонишавӣ ва фарогирии Covid-19” – 2020. – С. 299-302.

[6-М]. **Абдулла-заде, М.Х.,** Бобочонова, Н. Қ., Шукуров А.А. Тавсифи намудҳои системаҳои инноватсионии дидактикӣ [Матн] / М.Х. Абдулла-заде, Н. Қ. Бобочонова, А.А. Шукуров // Паёми донишгоҳи Хоруғ – 2020. – С. 107-113 ISSN 2664-5696

[7-М]. **Бабаджанова, Н. К.,** Усмонов Х.Х. Интерактивные средства обучения как фактор совершенствования образовательного процесса[Матн] / Н. К.

Бабаджанова, Х.Х. Усмонов // маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалии – технологияҳои иттилоотӣ ва нақши он да рушди иқтисодиёти рақамӣ. Хучанд. – 2023. – С. 67-69

[8-М]. **Бобочонова, Н. Қ.** Истифодаи усулҳо ва технологияҳои интерактивӣ дар таълими фосилавӣ [Матн] / Н. Қ. Бобочонова // Маводи онлайн видеоконференсияи илмию амалии байналхалқӣ дар мавзӯи “Нақшаи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ дар таъмини рушди уствори минтақа дар ҳошияи саноатикунони босуръати кишвар”. Донишкадаи технология ва менеҷменти инноватсионӣ, ш. Қўлоб. 13.11.2020с.

[9-М]. **Бобочонова, Н. Қ.,** Алиева Г.Х., Алимухамедова Н.Т. Технологияи таълими интерактивӣ ва нақши он дар самаранокии раванди таҳсилот [Матн] / Н. Қ. Бобочонова, Г.Х. Алиева, Н.Т. Алимухамедова // Маводи конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи “Масъалаҳои мубрами илмҳои табиӣ, дақиқ, риёзӣ ва техникӣ дар рушди саноати кишвар” – 2022. – С. 202-207.

[10-М]. **Бобочонова, Н. Қ.** Интерактивные средство обучение как фактор совершенствования образовательного процесса [Матн] / Н. Қ. Бобочонова // Маводҳои конфиренсияи ҷумҳуриявии илмӣ–амалии “Технологияҳои иттилоотӣ ва нақши он дар рушди иқтисоди рақамӣ” бахшида ба 30–солагии Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон. Хучанд. – 2024. – С. 91-96.

[11-М]. **Бобочонова, Н. Қ.** Методика обучения физики как педагогическая наука, её содержание и задачи [Матн] / Н. Қ. Бобочонова // маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалии – технологияҳои иттилоотӣ ва нақши он да рушди иқтисодиёти рақамӣ. Хучанд. – 2023. – С. 70-74

[12-М]. **Бобочонова, Н. Қ.** Усулҳои интерактивии таълим ва аҳамияти онҳо дар даврони муосир [Матн] / Н. Қ. Бобочонова // Сборник статей по материалам CLXI международной научно–практической конференции. Интернаука internauka.org Инновационные подходы в современной науке. – 2024. – С. 91-96. ISSN 2587-8603

[13-М]. **Бобочонова, Н. Қ.** Теоретический аспект понятия «интерактивная средства обучения» для определения сущности и характерных особенностей [Текст] / Н. Қ. Бобочонова // материалам Международной научно–практической конференции г. Белгород: Новые горизонты науки: стратегии и направления развития. Сборник научных трудов – 2024. – С. 64-67. ISBN 978-1-2278-6758-4

ҚАРОР ҚАРДА ШУД:

Кори диссертатсионии Қурбонзода Нигина Қурбон дар мавзӯи «Асосҳои педагогии омодагии омӯзгорони оянда ба таълими интерактивӣ дар шароити макотиби олии Ҷумҳурии Тоҷикистон», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.05 - назария ва методикаи фанҳои ҷамъиятӣ) рисолаи ба анҷом расидаи таҳассусӣ буда, дар сатҳи зарурии илмӣ - назариявӣ омода шудааст ва ба талаботу меъёрҳои Низомномаи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ шудааст, комилан ҷавобгӯ мебошад.

Кори диссертатсионии Қурбонзода Нигина Қурбон дар мавзӯи «Асосҳои педагогии омодагии омӯзгорони оянда ба таълими интерактивӣ дар шароити

